

Príkazový riadok

Last updated 13 septembra, 2024

Príkazový riadok predstavuje používateľské rozhranie, v ktorom používateľ s programami alebo operačným systémom komunikuje zapisovaním príkazov do príkazového riadka. V systémoch Windows nie je jeho používanie príliš prepracované, avšak pre niektoré operácie plne dostačuje. V systémoch typu UNIX (Linux, macOS, ...) prostredníctvom príkazového riadka (alebo tiež terminálu či konzoly) je možné veľmi pohodlne pracovať, či efektívne obsluhovať celý systém.

Kde nájdem príkazový riadok?

macOS

Vpravo hore kliknite na ikonku lupy (vyhľadávanie / Spotlight), zadajte *terminal* a potvrdíte.

Linux

Presné umiestnenie v menu záleží na konkrétnej distribúcii, avšak každý *linuxák* určite dobre vie kde ho hľadať [?]

Windows

Kliknite na Štart / Spustiť a zadajte **cmd**

Užitočné príkazy

Ping

Testuje v sekundových intervaloch odozvu cieľového servera. Možno využiť aj na získanie IP adresy z názvu. Testovanie ukončíte stlačením CTRL+ C

```
ping www.webglobe.cz
```

```
PING www.webglobe.cz (89.185.231.9): 56 data bytes
```

```
64 bytes from 89.185.231.9: icmp_seq=0 ttl=60 time=1.534 ms
```

64 bytes from 89.185.231.9: icmp_seq=1 ttl=60 time=1.432 ms

64 bytes from 89.185.231.9: icmp_seq=2 ttl=60 time=1.349 ms

64 bytes from 89.185.231.9: icmp_seq=3 ttl=60 time=3.067 ms

64 bytes from 89.185.231.9: icmp_seq=4 ttl=60 time=1.267 ms

– webglobe.sk ping statistics –

5 packets transmitted, 5 packets received, 0% packet loss

round-trip min/avg/max/stddev = 1.267/1.730/3.067/0.674 ms

Host

Tento príkaz neobsahujú systémy Windows. **Host** komunikuje s DNS servermi a zisťuje záznamy zadanej domény, prípadne reverzný záznam IP.

host example.com

example.com has address 89.185.231.21

example.com mail is handled by 0 email.webglobe.sk.

example.com mail is handled by 10 email2.webglobe.sk.

host smtp.example.com

smtp.example.com is an alias for smtp.webglobe.sk.

smtp.webglobe.cz has address 77.93.208.95

V príkaze je možné konkretizovať typ požadovaného záznamu (NS, A, CNAME, MX, a pod.). Napríklad zistenie nameserverov domény **example.com** vykonáme takto

host-t ns example.com

example.com name server ns1.webglobe.sk.

example.com name server ns2.webglobe.dk.

Telnet

Pomocou príkazu **telnet** nadviažete „ručné“ spojenie so vzdialeným serverom. Vhodný môže byť napríklad aj pri testovaní spojenia so serverom.

Novšie systémy Windows implicitne používajú telnet klienta zakazujú, povoliť ho môžete v Ovládacom paneli / Programy a funkcie / Zapnúť alebo vypnúť funkcie systému Windows / Klient služby telnet.

Pre príklad uvidíme odpoveď po korektnom spojení so SMTP serverom na porte 25. Spojenie ukončíte zadaním **quit**. Očakávaná odpoveď cieľového servera je zvýraznená zelenou farbou.

```
telnet smtp.example.com 25
```

```
Trying 77.93.208.95...
```

```
Connected to smtp.webglobe.sk.
```

```
Escape character is.
```

```
quit
```

Traceroute

Využíva sa na diagnostiku trasy k cieľovému serveru. Vypisuje uzly (resp. smerovače) na ceste od vášho počítača, cez ISP, až k cieľovému serveru. Pri systémoch Windows miesto **traceroute** zadávajú **tracert**.

```
traceroute webglobe.sk
```

```
traceroute to webglobe.sk (89.185.231.9), 64 hops max, 40 byte packets
```

```
1 10.0.0.1 (10.0.0.1) 1.111 ms 0.599 ms 0.688 ms
```

```
2 mpop-lisen-r1-s572-pri.mng.netbox.cz (83.240.45.2) 5.402 ms 1.705 ms 1.761 ms
```

```
3 brn-pop-r2-vl164.netbox.sk (83.240.3.81) 2.005 ms 2.102 ms 1.317 ms
```

4 cbix1.masterinter.net (195.60.89.1) 1.487 ms 1.360 ms 1.388 ms

Whois

Tento príkaz neobsahujú systémy Windows. Whois komunikuje s tzv. whois servermi a získava informácie z ich databázy. Existujú aj webové služby získavajúce obdobné informácie z whois databáz – napríklad www.ripe.net, www.sk-nic.sk (pre domény .sk), a podobne. Príkaz whois v najjednoduchšom použití dokáže automaticky zistiť vhodný whois server a získať z neho informácie napr. o doméne 2. rádu alebo aj konkrétnej IP adrese.